

Eesti Kirjaliku Ühiskond

Kirjalikud

91306

1925—1926 a. ilmunud metsanduslik kirjandus.

K. Verberg.

Käesolev ülevaade on koostatud I Eesti Metsanduse aasta-
raamatus ilmunud kirjandusliku ülevaate põhimõtteil ja on selle
loomulik järg.

Välismaa kirjandusest on nimetatud laiema ulatusega ja meie
metsameestele huvi pakkuvaid küsimusi puudutavaid töid.

Ülevaates on nimetud kõik 1926. a. ja eelmises ülevaates tä-
hendamata jäänud 1925. a. ilmunud raamatud.

1927. a. kirjandus ei ole käsifatud.

I. Eesti metsakirjandus.

Eesti metsandusliku kirjanduse seisukord ja arenemine ei ole
oluliselt muutunud võrreldes eelmise ülevaatega, siiski on märgata
edusamme. On tehtud algust meie metsanduse tutvustamisega vä-
lismaail (v. allpool A. Mathiesen — Die Waldungen Estlands j. n. e.,
millest ilmus referaat Schweitsi metsa-ajakirjas); ka kodumaal
on laiematele ringkondadele võimaldatud tutvuneda meie metsama-
jandusega (artiklid koguteoses Eesti. Maa-Rahvas-Kultuur, I Eesti
Metsanduse aastaraamat). Ainuke metsanduslik ajakiri «Eesti Mets»
on seni täitnud kõiki loetletud ülesandeid, missuguseid korruga mui-
dugi võimata rahuldavalt lahendada, arvestades mitmesuguselt are-
nenud lugejaskonnaga, kes seal juures koosneb ikkagi peasjalikult
metsameestest.

Siiski on mõndagi äratehtud. 1925. a. ja 1926. a. «Eesti Met-
sas» ilmunud:

O. Daniel'i Kirjalikud kursused metsateenijatele — on kahti-
lemata palju kaasa aidanud kutsehariduse värskendami-
seks ja silmaringi laiendamiseks.

Kahjuks elab «Eesti Mets» 1926. a. languse tähe all, jääb jär-
jest kiduramaks ja kahvatumaks metsanduslik osa jahiasjanduse
kulul.

Populaarne metsakirjandus puudub endiselt. Esimeseks pääsukeseks selles suhtes oleks 1917. a. «Väike põllumehe kirjavara» kogus nr. 38–59 ilmunud:

A. Mathieseni — Talu metsade kasvatamine ja nende kasutamine. lhk. 24. Hind 20 mrk.

Kas tähendab selle teose ilmumine juba populaarse metsakirjanduse kevadet või on see ainult juhuslik nähtus, selgub müüdugi edaspidi.

Metsa- ja jahimeeste kalender-käsiraamat. 1926. — III. aastakäik Eesti Metsateenijate Ühingu kirjastus.

Tartu Ülikooli Metsaosakonna toimetustena Ülikooli õppemetskonna väljaandel on ilmunud järgmised tööd:

A. Mathiesen — Kastre-Peravalla kase puiestikudest. Tartus 1926., lhk. 44. T. Ü. Metsaosak. toim. nr. 7.

Autor ühes Ülikooli õppemetskonna kasepuiestikkude ülevaatliku kirjeldusega annab lühikese kokkuvõtte õppemetskonna asukoha, maapinna ja puiestikkude kohta.

Õppemetskonna kasemetsad autor jaotab 3 tüüpi: 1) põllukaasik (Ib), 2) madaliku kaasik (II b) ja 3) kasemetsad ärakuivatatud metssoodel (III b) andes iga tüübi jaoks andmed kõrguse, diameetri, läbilõikepindade summa, puude arvu, tagavara ja juurdekasvu kohta ühes võrdlusega sellekohaste Schwappäch'i ja Wargas de Bedemar'i arvudega. Lõpuks toob autor tabelid, kus puiestiku elemendid on ülestähendatud olenevalt ainult tüübist ja keskmisest kõrgusest, s. o. tähelepanemata jättes metsa vanadust.

J. Luik — Maaparandus ja selle mõju puude juurdekasvu peale. Tartu 1926. lhk. 102, T. Ü. Metsaosak. toim. nr. 8.

Töö sisaldab rohkesti teoreetilist materjali metsa mõjust maapinnale, paranduse viisidest ühes üksikasjaliste metsakuivatuste kavadega. Maaparanduse mõju enese üle puude juurdekasvu peale toob autor materjali Loodi ja Kõpu metskondades tehtude uurimuste põhjal.

A. Rühl — Pärnumaal leiduvatest võõramaa puuseltsidest. Tartu 1926. lhk. 72. T. Ü. Metsaosak. toim. nr. 9.

Töö eesmärgiks on, nagu autor eessõnas tähendab, anda väike ülevaade Pärnumaal leiduvatest võõramaa puudest ja põosastest.

Autor on rohkesti huvitavat materjali suutnud koguda võõramaa puude naturaliseerimise kohta; ühes tähtsamate parkide ja metsade kirjeldusega toob autor andmeid ka mitme võõramaa puuseltsi kasvukäigu kohta.

O. Daniel — **Metsakasvatuse I. Üldosa.** Tartu 1926. 202 lhk.
Hind 600 mrk.

Käesolev teos täidab seda puudust, mis seni tundus meie metsakirjanduses. Need, kellel seni võimalus puudus võõrakeelseid raamatuid metsakasvatuse alal muretseda või lugeda, võivad nüüd oma teaduse janu kustutada.

Ilmunud I osa sisaldab järgmist: kasvukoht, puude elulised, ühiskondlikud ja metsakasvatustilised omadused.

Käsitus on kohati liig laiade valgunud ja puudutab kõrvalküsimesi, mis sellega seletatav, et autor on arvestanud laiemat tarvitajate ringkonnaga, kelle ettevalmistus mitmesugusel astmel. Raamat peaks mitte ainult metsameeste, vaid ka põllumeeste ja iga looduse sõbra raamatukogus väärilise koha leidma.

Tamm ja Ussisoo — **Puutehnoloogia I.** Tallinna. 94 lhk. Hind 120 mrk.

Tööstuskoolidele ja mööbelseppadele määratud teos on I osa puutehnoloogiast ta sisaldab üldosa sellest, s. o. puu kui tooresaine kirjeldust.

Piltidega varustatud raamatu sisu on järgmine: puust üldse, puutehnilised omadused, puuvead ja haigused, metsaraiumine, ümmarpuu kasutamine, tarbepuukestvus-ee pikendamine.

A. Mathiesen — **Die Waldungen Estlands, ihre Bewirtschaftung u. die forstliche Unterrichtung in Estland.** 1926. 16. S.

Mainitud artikkel on ilmunud Rahvusvahelise Põllumajanduse Instituudi toimetusel 30. IV. — 5. V. 1926. a. Roomas ärapeetud Üleilmilise Metsakongressi referaadina.

Lühikeses ülevaates on puudutatud järgmist: meie metsanduse arenemine, Eesti geobotaaniline ja metsade kasvukohta tingimiste kirjeldus, tähtsamad kodumaa puuliigid ja põõsad ning kultiveeritavad võõramaa puuseltsid, metsade jaotus ja korraldus, metsavalitsemine, metsanduslik haridus.

Eesti Metsanduse aastaraamat I. Ak. Metsaseltsi väljaanne. Tartu 1926. 160 lhk.

Koguteos, milles rida referaate mitmesuguste metsanduslike küsimuste kohta; sisaldab 1924. a. — II. Metsateadlaste Päeval, Metsaülemate Ühingu ning Metsateenijate kongressil peetud ettekandeid.

Juurde on lisatud Akad. Metsaseltsi ja Eesti Metsateenijate Ühingu tegevuse ja 1920—1925. a. ilmunud metsandusliku kirjanduse ülevaateid.

Suurem koguteos — **«Eesti» — Maa-Rahvas-Kultuur.** Tartu 1926, sisaldab järgmisi metsandusse puutuvaid artikleid:

A. Mathiesen — **Metsandus,** lhk. 475—512.

Annab sisuka kokkuvõtte meie metsade pindalast, tähtsamatest puuliikidest ja nende kasvutingimistest, meie metsanduse ajaloolisest arenemisest, metsakorralduse töödest, metsakasvatusest, ja metsakasutamisest ja metsatööstusest, riigimetsade valitsemisest ja jahiasjandusest.

J. Michelson — **Paberi- ja puutööstus**. lhk. 571—583.

Paberiööstuse arenemine ja praegune seisukord; lühike ülevaade puutööstusest.

K. Verberg — **Tõrvatööstus**. lhk. 626—631.

Lühike ülevaade tõrvatööstusest.

M. Treumann — **Jahimeeste käsiraamat**. Tallinna, 96 lhk.

Eesti jahikirjandus on äärmiselt kehv. Ilmunud teos tahab täita senist tühja kohta ja arvatavasti leiab raamat jahimeeste poolt sooja vastuvõttu.

II. Soome kirjandus.

Laiemate ringkondade jaoks ilmuv ajakiri «Tapio» ja samanimelise seltsi kulul ilmuvad metsanduslikud raamatud levitavad rahva seas teadmisi ja armastust metsa vastu.

Suurejooneline on Soome metsateadlaste uurimistööde väljaandmine. Soome Metsaseltsi (Metsäfiiteellinen seura) ja Soome Metsakatseasjanduse (Metsätieteellinen koelaitos) soomekeelsed väljaanded on varustatud saksa- või ingliskeelse referaadiga, osa töid on täies ulatuses võõrkeeles või paralleelselt soome ja mõnes võõras keeles, mis teeb nad kättesaadavaks väga laiadele metsanduslikele ringkondadele.

Tähtsamad tööd oleks:

1) Metsateadus üldse:

Vorträge über die Waldwirtschaft und Forstwissenschaft in Finnland. Helsinki 1925.

Terve rida saksakeelseid artikleid Soome tähtsamate metsameeste sulest. Need on pea erandita Eesti metsameeste ekskursioonil — Soomes 26. — 30. VI. 1925. a. peetud referaadid. See Soome riikliku metsavalitsuse väljaandel ilmunud koguteos on kenaks eeskujuks teistele.

L. Ilvesalo — **Metsätieteellinen tutkimustoiminta Suomessa.** Helsinki 1926. Acta forestalia fennica 31. 70 lhk.

Ülevaade soome metsandusliku uurimustöö arenemisest, eriti metsakatseasjanduse väljakujunemisest ja sihtjoontest.

Sama töö on ka ingliskeeles ilmunud.

P. Kokkonen — Beobachtung über die Struktur d. Bodenfrostes. Helsinki 1926. Acta for. fennica 30.

Vaatlused maapinna muutuste kohta madala temperatuuri juures.

2) Metsakorraldus ja metsatakseerimine.

E. Lönnroth — Untersuchungen über die innere Struktur u. Entwicklung gleichaltriger naturnormaler Kiefernbestände. Helsinki 1925. Acta for. fen. 30. 259 S.

Lõuna-Soomes normaalsetes, puhastes, ühevanaduslikes männimetsades tehtud uurimuste tulemused. Neist tähtsamad: eluvõitlus algab puiestiku asutamisega; valitsevate puude arv kahaneb vähe-mal määral, kui kaasvalitsevate arv; II ja III rinde puude arv stabiliseerub juba 25. a. vanadusel; jämedama läbimõõdu saavutamine paistab vähema tähtsusega puu elus olevat, kui teatava kõrguseni jõudmine; männil koosneb kõik eluvõitlus püüdest valguse järele, mis iseäranis silmnähtavalt avaldub vanades puiestikkudes.

Uurimuste praktilised järeldused: 1) hooldamist alata võimalikult varakult, 2) puude väljavõtmisel silmas pidada puude asetust tulevikus, 3) järgnevad hooldamised ei pea suhteliselt ühesuurused ja võrdsed olema ning 4) mitte ühe ja sama aja jooksul järgnema.

E. Lönnroth — Der stereometrische Bestandesmittelstamm. Helsinki 1926. Acta for. fenn. 30. 35 S.

Käsitab mitmesuguseid viise, mis puiestiku keskmise mudeli-puu määramiseks tarvitusel.

E. Lönnroth — Ein Dendrometer. Helsinki 1926. Acta for. fennica 30. 16 S.

Uuetüübilise dendromeetri kirjeldus.

N. Hildén — Koivun kuufiomisesta massataulukoiden avulla. Helsinki 1926. Acta for. fennica 32. 73 S.

Saksakeelse referaadiga varustatud teos käsitab Põhja-Karja-las korjatud materjali najal kase massi väljaarvamist massitabe-lite järele, kus juures autor omad tabelid esitab.

3) Metsakasvatus ja üldine metsateadus.

V. Aaltonen — Allgemeines über die Einwirkung d. Bäume auf einander. Helsinki 1925. Acta for. fenn. 19.

A. K. Cajander — Metsä tyyppi teoria. Helsinki 1925. Acta for. fenn. 29. 84 S.

Metsatüüpide teooria põhijooned ja nende tähtsus metsanduses. Sama teos on ka ingliskeeles ilmunud

- T. Heikkilä — **Kasvututkimuksia Perä-Pohjolasta.** Helsinki 1925. Acta for. fen. 29.
Kasvukäigu uurimused Põhja-Soomes.
- M. Hertz — **Niinipuun uudistumisesta Suomessa.** Helsinki 1923. Acta for. fen. 29.
Pärna uuendusest üldse, ühes pärna kasvukoha tingimuste ja levimispiirkonna kirjeldusega Soomes.
- V. Kujala — **Untersuchungen über die Waldvegetation in S.- und Mittelfinnland.** III Teile. Metsa katseasjanduse toimetused Nr. 10. Helsinki 1926.
Põhjalik ülevaade Soome metsa-taimestikust ja taimeühingutest, ühes katsega põhjendada bioloogiliselt vastastikuseid taimeühingute vahekordi.
- V. Kujala — **Untersuchungen über d. Einfluss von Waldbränden auf die Waldvegetation in Nordfinland.** Helsinki 1926. Metsa katseasjanduse toimetused Nr. 10.
Uurimus tahab lahendada küsimust, kas metsatulekahjudel tekkinud taimed omavad eri-füsioloogilisi omadusi, mis võimaldavad neil soodsalt areneda.
- V. Aaltonen — **Über die Umsetzungen der Stickstoffverbindungen im Waldboden.** Helsinki 1926. Metsa katseasjanduse toimetused Nr. 10. 56 lhk.

4. Metsakasutus ja metsatehnoloogia.

- A. Oksala — **Uitto ja lauttaus, sekä uittorakenteet.** Porvoo 1926. 296 lhk.
Põhjalik käsiraamat parvetustööde ja -ehituste kohta, varustatud rikkalikult andmetega Soome olude kohta. Meie Soome keelt tundjatel metsameestel tuleks tingimata selle teosega tutvuda!
- J. Lassila — **Puun mekaanillis-teknillisten ominäisuuksien tutkimuksesta.** Helsinki 1926. Acta for. f. 31. 177 lhk.
Puu mehhaaniliste omaduste uurimise küsimus ingliskeelse referaadiga.

III. Vene kirjandus.

Enne revolutsiooni koosnes Vene metsanduslik kirjandus peamiselt kuukirjas „Лѣсной Журналъ“is“ ilmuvaist artiklitest ja metsatööstust käsitavast ajakirjast „Лѣсопромышленный вѣстникъ“, kuna eiraraamatud võrdlemisi harva rikastasid kirjanduse turgu.

Viimase viie aasta kestvusel, alates 1922. a., on metsanduslik kirjandus kahtlemata tõusu ajajärgus. Kuigi teaduslik metsakirjandus ebasoodsate välistingimuste tõttu palju ei ole suutnud anda, leiame ilmunud tööde seas mõndagi väärtuslikku.

Eriti arvrukas on lühemate populaarsete raamatute hulk mitmesuguste väljaannete kujul.

Nimetamisväärt oleks järgmised tööd :

1. Metsateadus üldse.

A. Шульц — **Основы советской лесной политики.** Ленинград 1926. 182 стр. Ц. 2 руб.

Nõukogude Metsavalitsuse tegeliku juhi sulest ilmunud teoses väidab autor, et Nõukogude maal metsade riigistamisega on võimaldatud metsade plaanikindel kasutamine ja kooskõlastamine teiste rahvamajanduse alade nõuetega. Juurde on lisatud Metsavalitsuse poolt väljatöötatud metsapolitiliste uuenduste kavad.

B. Сукачев — **Растительные сообщества.** Ленинград, 1926. 240 стр. Ц. 2 р. 50 к.

Taimeühingute moodustamine, olenevus elutingimustest ja ühiskondlikud vahekorrad on tähtsamad autori poolt puudutatud alad. Autor nimetab oma teost sissejuhatuseks fütosotsioloogiasse.

B. Сукачев — **Болото, их образование, развитие и свойства** Ленинград 1926. 182 стр. Ц. 1 р. 50 к.

Sisu: Soode tekkimine, metsade ja niitude soostumine, turvas ja selle omadused, sootaimestik ja selle arenemine. Soode klassifikatsioon.

Лесоведение и лесоводство — Сборник Лесного общества в Ленинграде, вып. I, 194 стр. ц. 1 р. 70 коп.; вып. II — 194 стр. цена 1 р. 70 к.; вып. III — 240 стр. ц. 2 р. — 1926 г.

Kõik väljaanded sisaldavad mitmesuguseid metsanduslikke artikleid; koguteos ilmub aperiodiliselt ja tahab nähtavasti, sisu järele otsustades, täita endise „Льсной Журнал“i ülesandeid.

Сборник статей по лесному хозяйству. Ленинград 1926. 135 стр. Ц. 1 р. 75 к.

Koguteos sisaldab järgmisi töid: 1) В. Гуман — Рубки последнего десятилетия (1914—1924) и возобновление вырубок и гарей. 2) В. Каппер — Семенное дело в лесном хоз. С. С. С. Р. 3) А. Тарашкевич — Состав чистых насаждений.

Труды по лесному опытному делу.

Nr. I (LXV) — 1925: 1) С. Самофал — Климатические расы обыкновенной сосны. 2) А. Тарашкевич — Результаты применения рубок с 7 верхк. на высоте груди в еловых лесах севера России. 3) Н. Третьяков — Новый способ составления таблиц сбега.

Nr. II (LXVI) — 1925: 1) В. Штурм — Продукция роста хвойных на черноземе и их естественное возобновление. 2) Г. Турский — Определение объема деревьев. 3) Н. Степанов — Химические особенности почв лесных гарей. 4) Н. Кобранов — Задания и итоги работ отдела лесоведения. Лесн. Опытн. ст. Ворон. С-Х Института. 5) Г. Эйтинген — Индивидуальная сила роста древесных пород

Nr. III (LXVII) — 1926.

Raamat sisaldab rea artikleid katseasjanduse põhimõtetiste organiseerimisküsimuste üle ja katsemetskondade aruandeid.

2) Metsakorraldus ja metsatakseerimine.

С. Богословский — **Новые течения в лесоустройстве.** Ленинград 1925. 231 стр. Ц. 1 р. 60 к.

Antakse ülevaade vanematest metsakorralduse meetodeist, arvustatakse Saksa riikides praegu tarvitata vaid metsakorralduse meetode. Rohket tähelepanu pühendab autor uue Badeni metsakorralduse viisile, Biolley kontroll-meetodile ja metsakorraldusele püsiv-metsamajanduses.

Lõpuks märgitakse põhijooned Vene tulevase metsakorralduse meetodi jaoks.

С. Богословский — **Лесоэкономические исследования.** Ленинград 1926. 101 стр. Ц. 1 р. 20 к.

Riikliku metsamajanduse uurimuskavade ja viiside käsitus, ühes Soomes ja Rootsis tarvitusele võetud paralleeljoonte abil metsatakseerimise kirjeldusega.

Г. Турский — **Очерки по теории прироста.** Москва 1926. 72 стр. Ц. 75 к.

Lühike ülevaade juurdekasvu mõistest ja tema kindlaksteegemise viisidest.

Г. Турский — **Лесная таксация.** Москва 1926. 211 стр. Ц. 2 р.

Metsatakseerimise õpperaamatu I osa, erinev teistest samasisulistest rohke matemaatilise analüüsi tarvitamisega.

3) Metsakasvatus ja üldine metsateadus.

A. Тюрин — **Основы хозяйства в сосновых лесах.** Москва. 144 стр. Ц. 1 р.

Käsitab Bränsky katsemetskonna männimetsade uuendamist.

Э. Керн — **Очерки по лесоводству.** Москва 1925. 299 стр. Ц. 2 р.

Н. Степанов — **Древесные семена, их свойства, сбор и хранение.** II-ое издание. Москва 1925. 104 стр. Ц. 75 к.

A. Тольский — **Лесные питомники.** Казань 1925. 130 стр. Ц. 1 р. 25 к.

Sisu: Taimeaedade asutamine, maapinna ettevalmistus, külvi tööd, hooldamine.

Kokkuvõtlik teos annab ainek ümmarguse ülevaate.

Sama sisuga on populaarselt kirjutatud.

Н. Степанов — **Древесный питомник.** Москва 1924.

С. Петров — **Лесоразведение.** Москва 1926. 29 стр. Ц. 21 к.
Populaarne juhatus metsakasvatuse töödeks.

4) Metsakaitse.

Н. Коротнеев — **Короеды.** Москва 1926. 187 стр. Ц. 1. 50 к

5) Metsakasutus ja metsatehnoloogia.

Э. Керн — **Деревья и кустарники.** Ленинград 1925. 79 стр. Ц. 1 р. 30 к.

Sõnastiku taoline käsiraamat sisaldab ligi 1000 puu ja põõsa kirjelduse: füüsikaalsed ja tehnilised omadused, puu kasutamine, metsanduslikud omadused, rida teisi tähtsaid andmeid iga puuseltsi kohta.

Н. Ивановский — **Очерки по экономической географии леса.** Москва 1926. 123 стр. Ц. 1 р. 20 к.

Püüab anda lühikest statistilist ülevaadet maakera metsapinna ja pinnase kohta. Raamatu piiratud ulatus võimaldab teha seda aga väga katkendiliselt.

Н. Романенко — **Лесозаготовки и сплав древесины.** Ленинград 1926. 110 стр. Цена 1 р. 10 к.

Metsa ülestöötamise käigu kirjeldus ühes väljaveo ja parvetus-töödega; juurde on lisatud sortimentide tehnilised tingimused ja töönormid. Raamat on kokkuseatud silmaspidades peaaesjalikult P.-Lääne Venemaa olusid.

- Н. Никитин — **Очерки по химии древесины.** Ленинград 1926. 197 стр. Цена 2 руб. 25 коп.
- А. Семенов — **Смолокурение и кооперация.** Москва 1925. 174 стр.
Populaarselt kirjutatud raamat tutvustab peaaesjalikult mitmesuguste puu keemilise ümbertöötamise viisidega, saadustega ja nende puhastamisega.
- Виноградов — **Технология дерева.** Москва 1926. 147 стр. Цена 80 коп.
- В. Акимов — **Технология дерева.** III изд. Москва 1926. 246 стр. Цена 2 р. 25 к.
Õpperaamatud tööstuse koolidele ja õppetöökodadele.
- Н. Песецкий — **Лесопильное дело.** Книги 13, 14, 15. Ленинград 1925. Цена 2 руб. 50 коп
Viimased andmed sisaldavad mitmesuguste saagimistööstuse kõrvalharude kirjeldusi.
- Н. Песецкий — **Распиловка леса.** Ленинград 1925. 288 стр. Цена 3 руб. 50 коп.
Saagimistööstuse käsiraamat. Sama autori poolt ilmunud „Лесопильное дело“ lühendatud väljaanne.
- Н. Песецкий — **Обработка дерева.** IV изд. Ленинград 1925. 256 стр. Цена 3 р. 50 к.
Sisu: puu omadused, vead, kuivatamine, metsa ülestöötamine, mitmesugused puutööd ja puu ümbertöötamise masinad.
- М. Тищенко — **Как распиливать бревна на рамной лесопилке.** Ростов н./Д. 1925. 175 стр. Цена 2 р. 75 к.
Lühem käsiraamat tegelikele töötajatele saagimistööstuses.
- М. Тищенко — **Лесопильное производство.** Ростов н./Д. 1925. 242 стр. Цена 2 руб.
Abiraamat meistritele ja õppinud töölistele; lühidad seletused, töö normid ja tabelid.

5) Jahiasjandus

- Д. Соловьев — **Охота в С. С. С. Р.** Ленинград 1926. 256 стр. Цена 2 р. 25 к.
Leningradi Metsa Instituudi jahiõpetuse kursus.
- Д. Соловьев — **Основы охотоведения.** Ч. IV. Москва 1926. 903 стр. Цена 3 р. 50 к.
Jahi seadused ja jahi ökonoomia.

Saksa, Austria ja Schveitsi kirjandus.

Lääne-Euroopa saksakeelne metsanduslik kirjandus sammub tuntud rada. Ei leidu viimastel aastatel erilisi sündmusi metsanduses ega metsanduslikus kirjanduses. Möödunud on «Dauerwald'i» põnevam ajajärk, paistab, et ta loojate lahkumisega on ka küsimus ise oma elevuse kaotanud: vastased toovad ikka uusi vastuväiteid, pooldajad vaikivad rohkem.

Mõned metsamehed lausuvad koguni melankoolselt, et käesoleval ajal on metsandusliku uurimuse keskkohk nihkunud Põhja (Rootsi, Soome).

1) Metsateadus üldse.

T. Lorey — **Handbuch der Forstwissenschaft.** 1) IV Auflage. Tübingen.

Koguka teose viimane anne ilmus vast 1927. a. Terve koguteos maksab 115 smk.

— **Die forstliche Verhältnisse der Schweiz.** II. Auflage. Zürich 1925.

Schveitsi metsaseltsi poolt väljaantud ülevaade annab selge pildi omapärasest kogukondlikust metsamajandusest.

H. Weber — **Forstlicher Jahresbericht für das Jahr 1924.** Verlag Lauppd, Tübingen 1926. 186 S. Preis Rmk 15

See koguteos, sisaldades lühikesi referaate, annab võimaluse jälgida 1924 a. kestvusel ilmunud metsanduslikku kirjandust (käsitatud ainult saksakeelsed tööd) olles tarviliseks käsiraamatuks nii teaduslikus töös kui praktilises metsanduses.

Samasisuline on:

H. Weber — **Forstlicher Jahresbericht f. d. Jahr 1925.**

R. Godbersen — **Theorie der forstlichen Oekonomie.** 1926. 93 S.

H. Weber — **Forstwirtschafts-Politik.** Neudamm 1926. 315 S. Rmk. 13.

Erineb tuntud prof. M. Endresi metsapolitika käsiraamatust oma materjali jaotuse ja vaatlusviiside poolest; rohket tähelepanu on pühendatud Saksa metsamajandusele ja metsapolitikale.

M. Schoepf — **Der Bauernwald und seine Bewirtschaftung.** II. Auflage. München 1926. 68 S.

Lühike ülevaade puuseltsidest, metsakasvatusest, -kaitsesest ja seadustest, kuivõrt see väikemaaomanikule huvi pakub ja tähtis on.

1) v. Kirjanduse ülevaade, E. Metsanduse aastaraamat I. — lhk. 154.

2) Metsakorraldus ja metsafakseerimine.

H Martin — **Die Forsteinrichtung.** IV. Auflage. Berlin 1926. Rmk. 18.

Tuntud teos metsakorralduse alal. Tehniline osa on lühidalt käsitatud, seda täielikum on aga majanduslik ja metsanduslik külg. Autor loeb metsakasvatust tähtsamaks aluseks metsakorraldusele.

L. Schilling — **Betriebs- und Ertragsregelung im Hoch- und Niederwalde** IV. Auflage. Neudamm. Rmk. 6.

Väikemetsa omanikkudele ja valveametnikkudele määratud käsiraamat annab lühikese ülevaate metsafakseerimisest ja puudutab tähtsamaid metsakorralduse küsimusi.

Busse u. Jaehn — **Wachsraum und Zuwachs.** Berlin 1925.

Metsa liituvus ja kultuuride asutamise viisi mõju kuusekultuurides.

Reinhold — **Die Bedeutung der Gesamtleistung an Baumholzmasse f. die Beurteilung d. Standorts- und Bestandsgute.** München 1926.

Autor teeb katset senist boniteerimise alust — keskmist kõrgust — kõrvale jätta ja seab asemele esijoones n. n. võrdleva läbimõõdu ja selle kõrval sekundäärse tähtsusega võrdleva kõrguse.

H Burger — **Untersuchungen über die Hohenwachstum verschiedener Holzarten.** 1926.

Schveitsi metsanduse katsejaamas tehtud töö üllatab oma põhjalikkusega, nii ümbertöötatud materjali hulga, kui ka ulatuse poolest: materjali on kogutud 15. a. kestvusel, uuritud ligi 3000 puud, mõõtmisi tehtud ligi 200 000.

Töö tulemused valgustavad igakülgset kõrguse kasvu liikumist. Mitmeaastaste keskmiste põhjal koostatud kõrguskasvu normaalkõverate järele arvab autor võimaliku olevat otsustada puuseltsi esialgse kodumaa kliima üle.

3) Metsakasvatus ja üldine metsateadus.

K. Rubner — **Die pflanzengeographische Grundlagen des Waldbaus.** II Auflage. Neudamm 1925. 312 S.

Nimetatud teos on äratanud suurt huvi ja tähelepanekut, sest vaevalt 1½ aastat peale esimest trükki, ilmub juba teine, tuntavalt täiendatud ja parandatud väljaanne.

Omapärane ajne käsitus ja mõtted, mis seni saksa metsakirjanduses vaid H. Mayr'i poolt puudutatud, põhjustab rohket huvi raamatu vastu.

R. Balsiger — **Der Plenterwald und seine Bedeutung für die Forstwirtschaft d. Gegenwart.** II Auflage.

Käsitatakse valikraie viisi *Abies*'e metsades Schweitsis.

E. Wiedemann — **Die praktische Erfolge d. Kieferndauerwaldes.** Braunschweig 1925; 184 S.

Lurimus kuulsa Bärenthoren'i püsiv-metsamajanduse üle, milles autor väidab, et tulised selle voolu pooldajad nii mõnegi vea omis vaatlustes ja tähelepanekuis on teinud, millest tingitud ka ebaõiged järeldused.

Krutzsch — **Bärenthoren 1924.** Neudamm 1926; 148 S. Rmk. 8.

Püsivmetsamajanduse hällikoha kirjeldus 1924. a. korraldatud uurimuste põhjal.

E. Fuhrmann — **Die Forstsaatgut in der deutschen Volkswirtschaft.** Jena 1925. 70 S. Rmk. 3.60.

Sisaldab peaaesjalikult seemnekuivatiste arenemise kirjeldust ja toonitab selle ala praegust rahvamajanduslikku tähtsust.

K. Pentz — **Vervollkommnungen in der Gewinnung d. Nadelholzsamen.** Berlin 1926. Rmk. 1.50.

Kokkusurutud käsitus käbide korjamise, alalhoidmise, seemnekuivatiste, puhastuse, alalhoidmise ning transporteerimise kohta

E. Herrmann — **Tabellen zum Bestimmen d. wichtigsten Holzgewächse.** II Auflage. Neudamm. 175 S. Rmk. 3.—

Sisu: Tabelid — lehtede ja pungade järele määramiseks, okaspuude määramiseks ja puude määramine välisunnuste järele, seemnete tundmine.

2) Metsakaitse.

M. Noack — **Praktikum d. pilzparasitären Pflanzenkrankheiten.** Berlin 1926. Rmk 9.—

Algajaile uurijaile määratud raamat, kus tarviliste praktiliste juhataste kõrval ka seente arenemisest kõneldakse.

Gerlach — **Waldrauchschäden und ihre Folgen an Fichte und Tanne.** Neudamm 1925. 45 S. Rmk. 1.50.

Sisu: tööstuse ringkondade suitsu mürgitav mõju metsa peale, välisunnused puude mürgituse korral, mürgiste gaaside mõju maapinna peale, kaitse abinõud.

F. Neger — Die Krankheiten unserer Waldbäume. Berlin 1925. III Auflage. Rmk. 12.

Igale metsamehele tähtis ja tarviline käsiraamat seente haiguste alal.

5) Metsakasutus ja metsatehnoloogia.

K. Wilhelm — Schlüssel zum Bestimmen einheimischer Hölzer nach äusseren Merkmalen. Wien. Rmk. 1.

Lühike puuanatoomia kirjeldus, määratud ühtlasi ka praktikeridele.

F. Hoyer — Das Holz in Technik und Gewerbe. Berlin 1926. 90 S. Rmk. 4.

Raamat on eessõna järele kõigile määratud, kellel puumaterjaliga tegemist; metsamehele pakub ta vähe.

F. Steinberger — Die Eisenbahnschwelle. Leipzig 1926. Rmk. 3.05.

Lühike teos käsitleb igakülgset liiprite valmistamist ja kaubandust.

H. Rabovsky — Holzdaubenrohre. Berlin 1965. 68 S. Rmk. 8.

Mitmesugune puutorude tarvitamine leiab huvitavat valgustamist.

Sv. Helander — Die schwedische Holz-, Holzmasse- und Papierindustrie. Lübeck 1925. 39 S. Rmk. 2.

Lühike ülevaade Rootsi metsatööstusest ja kaubandusest.

R. Lippmann — Mitteilungen aus den Gebieten d. Holzbearbeitung und Sägerei, Band I. Heft 1. Jena 1926. 105 S.

K. Trautvetter — Die Werkzeugmaschinen für Holzbearbeitung. Berlin 1926. 140 S. Rmk. 1.50.

Lühikene ülevaade kõikidest saetööstuses ja puu mehhaanilises ümbertöötamises tarvitavatest masinast.

O. Beck — Die Stückzeitberechnung für Holzbearbeitungsmaschinen. Berlin 1926. 162 S. Rmk. 8.80.

Teos käsitleb töö normide väljaarvamist puutööstuses. Esiimeses osas on valgustatud tehnilise töö normeerimise põhimõtted, teises — töö normid mitmesugustest masina tüüpidest olenevalt.

M. Schubert — Die Holzschliff-Fabrikation. III Auflage. Berlin 1925. 257 S. Rmk. 12.

Uuem teos puu mehhaanilise ümbertöötamise — puumassi valmistamise alal.

- G. Bugge — **Die Holzverkohlung.** Berlin. 257 S. Rmk. 12.
- Hawley — **Holz-Destillation,** Berlin. Rmk. 12. Saksakeelne tõlge prof. A. Schreiberi poolt.
Käsitatakse leht- ja okaspuu destilleerimise, samuti ka vaigu ekstrahheerimise tööstust P.-Ameerika Ühisriikides. Viimane on peale 1919. a. ületanud kuival destilleerimise.
- L. Andés — **Harzprodukte.** II Auflage. Leipzig. 465 S. Rmk. 9.
Vaigu korjamine ja selle ümbertöötamine tärpentiiniks. Lühidalt ja asjalikult kirjeldatakse vaigust valmistatavate ainete saamist.
- Sieber — **Über d. Harz d Nadelhölzer u. die Entharzung v. Zellstoff.** II Auflage. Berlin 1925. Rmk. 8.
Raamat käsitleb huvitavalt okaspuude vaigu kasutamist ekstrahheerimise teel ning vaigu eraldamist tselluloosi tööstuses.
- 6) Jahiasjandus.
- Demandt — **Unsere Raubvögel auf d. Jagd.** Berlin 1926. 31 S. Rmk. —.80.
- Kiessling — **Der Rothirsch und seine Jagd.** II Auflage. Neudamm 1925. 607 S. Rmk. 20.
- Geyer — **Schiesslehre f. Jungschützen.** Neudamm. Rmk. 1.50.
- E. Bernsdorf — **Zucht u. Behandlung d. Schweisshundes.** II Auflage. Neudamm 1926. 31 S. Rmk. 1.
- F. Haberland — **Die Krähenvertilgung.** V Auflage. Neudamm. 32 S. Rmk. —50.
- Kiessling — **Des Jägers Beute.** II Auflage. Neudamm 1926. 127 S. Rmk. 4.—
- R. Hanake — **Die Ausbildung des Gebrauchshundes.** Berlin. 104 S. 2.50.
- Odenvälder — **Der gerechte Jäger.** Neudamm. 338 S. Rmk. 6.
- F. Engelmann — **Der Dachshund.** II Auflage. Neudamm. Rmk. 6.
- Schmuderer-Maretsch — **Die Lehre vom Schuss.** II Auflage. Berlin. 231 S. Rmk. 20.
- Demoll — **Die Silberfuchszucht.** München 1925. 139 S. Rmk. 5.

Tähtsamad vene- ja saksakeelsed metsanduslikud ajakirjad :

- 1) **Лесное хозяйство, Лесопромышленность и топливо.** (Kuukiri). Ленинград, Моховая 40. 15 p. — aastas.
- 2) **Лесопромышленное дело.** (Kuukiri). Москва, Б. Златоустинский пер. 7. 7 p. — aastas.
- 3) **Tharandter forstliches Jahrbuch.** (Kuukiri). Verlag Parey. Berlin. Rmk. 17. — aastas.
- 4) **Schweizerische Zeitschrift f. Forstwesen.** (Kuukiri). Verlag Bücher & Co. Bern. Schv. fr. 9. a
- 5) **Centralblatt f. d. gesamte Forstwesen,** (6 annet). Verlag W. Frick. Wien. Schil. 19.20 aastas.
- 6) **Zeitschrift f. Forst und Jagdwesen.** (Kuukiri). Verlag Springer. Berlin. Rmk. 22.— aastas.
- 7) **Forstwissenschaftliches Zentralblatt.** (2 kord kuus). Verlag Parey. Berlin. Rmk. 24.— aastas.
- 8) **Allgemeine Forst- und Jagdwesen.** (Kuukiri). Sauerländers Verlag. Frankfurt a./M. Rmk. 32.— aastas.
- 9) **Forstarchiv.** (2 korda kuus). Verlag M. & H. Schaper. Hannover. Rmk. 18.— aastas. Igale metsamehele, kes ilmuva metsakirjandusega tahab tuttav olla, tingimata tarvilik, sest ajakirjas refereeritakse nii raamatuid kui ka tähtsamaid artikleid teistest metsanduslikest ajakirjadest.